

Gospodarske novice.

Kuretninska jajca za valenje.

Nemški kmetijski pa tudi drugi časniki prinašajo spomladanski čas redno, se ve da med „oglas“ ponudbe kuretninskih jajc za valenje, in to od različnih lepih in redkih plemen kurjih, gosjih in račjih, med temi od plemen domačih in tujih dežel, še celo iz družih delov svetá. — Cena jajcem je redno tem viša, kolikor imenitnejša je dotična kuretnina; navadno stane tako jajce do 50 krajc., včasih celo še mnogo več. — Kdor na kmetih živi in je toliko premožen, da mu še nad davek in nad redne hišne potrebe ostaja, rad si omisli kaj novega in veseli ga, gledati na svojem dvorišči kuretnino, kakoršna se ne vidi povsod, ali tudi na svoji bližnji vodi race in gosi nenavadne unanjosti. Takega kmetovalca zapeljejo dostikrat zgoraj omenjene ponudbe, toda redno se taki prijatelji kuretnine v malo tednih prepričajo, posebno ako si so jajca naročili od daleč, da je bil ves za taka kurja plemena izdan denar zavržen. Nek kmetovalec priobčuje v nemškem Hirschmanovem časniku „Landw. Zeitg.“ svoje skušnje, po katerih so se mu edino le tako kupljena gosja jajca tu in tam zvalila, sicer pa ne eno jajce ne, in zato svari pred nakupovanjem jajc, katera se morajo po pošti pošiljati ali sicer daleč prevažati. Omenjeni časnik pravi, da je še zmiraj ceneje, take posebne vrste kuretnino kupiti živo, in dalje priporoča, razpisati darila za način prevažanja takih jajc, po katerem bi se jim ohranila sposobnost za valenje.

Da se teleta ne preobjedó.

Znano je, da se mnogokrat lepa teleta končajo s tem, da se preveč napijó, in to se najraje tedaj zgodi, ako se tele po splošni navadi h kravi spušča po trikrat na dan in je tele veliko, krava pa zelo mlečna. Ker mora gospodar skrb za teleta redno prepuščati deklam, te včasih pazijo, dostikrat pa tudi ne, gospodar na enkrat zvé, da je tele bolno in dostikrat še ne ve, zakaj.

Zabraniti tedaj, da se teleta ne preobjedó, kar je največkratni vzrok telečjih bolezni, priporoča živinorejec, da se tele prvi čas do 10 dni starosti po večkrat spušča h kravi in to najbolje podnevi na vsake tri ure. Ako se tega časa natanko drži, tele ne bode nikdar preveč lačno, tedaj ne prestrastno na mleko, krava bode tudi vselej po menj mleka imela in tele bode vsake tri ure prebavilo zavžito mleko in se dobro redilo.

Tehnično poročilo

k projektu o izsuševanju ljubljanskega močvirja.

To poročilo je glavnemu odboru za obdelovanje močvirja predložil Ivan pl. Podhagsky, uradno pooblaščen civilen inženir.

Iztrebljenje Gruberjevega kanala.

(Dalje.)

O taloudnem zidovji, ki naj se postavi za varstvo sedanjega obrežnega zidovja, samó toliko omenim, da se mora zidati le sukcesivno v manjših oddelkih in sicer od Dolenjskega mosta naprej, kakor voda teče; drugače bi znala kaka višja voda temelj odkriti in spodkopati, zidovje pa podreti.

Vsa dela na Gruberjevem kanalu zamorejo se dokončati v kacin 2 letih.

Pri tej priliki moram še dati potrebne namigleje, kakim zahtevam naj vstrezajo zatvornice gledé uravnave

višin vode v Ljubljani in kako naj se z zatvornicami ravna.

Kakor sem uže poprej omenil, bodo štirje vloženi bruni vodo v Gruberjevem kanalu tako popolnoma zajezili, da bode vsa najplitvejša voda tekla po (takrat že ponížani) Ljubljani. Med tistim časom pa, ko ne bode še dokončano znižanje struge Ljubljanice, tedaj posebno med delom, ko mora najplitvejša voda pri državnem ljubljanskem vodomeru stati na kvoti 285,442, da pride v mesto, — med tem časom pa bi vsa najplitvejša voda všla skozi zatvornice, ako bodo vloženi samo 4 bruni.

To se pak na vsak način ne sme zgoditi in zato bode nastala potreba, vložiti 7 brunov v vsako zatvornico, da se bode potem najplitvejša voda odtekala po Ljubljani.

Pod zatvornicami se pa bode med tem časom jelo delati in zato naj bi tudi srednje vode kolikor mogoče šle po Ljubljani dalje; vsled tega bode zopet potreba, več brunov vložiti, da ne bode voda pridrla v Gruberjev kanal.

V dotičnem proračunu so postavljeni stroški za 10 brunov za vsako odprtje v zatvornicah; ako bodo ti bruni vloženi, se bodo zatvornice lahko zaprle do 47 nad dnom, to je, tako visoko, kot sega v podolžnem profilu narisana znižana najviša voda. Ta višina vode se pa vjema z znižanjem najviše vode za blizo 146 metra pri državnem ljubljanskem vodomeru; zato se zamore do te višine srednje vode brez ovire naprej delati v Gruberjevem kanalu.

Iztrebljenje Ljubljanice.

Kakor sem uže poprej omenil, je po mojem mnenju najbolje, če se ponížanje Ljubljanice začasno opusti, kar se jako priporoča iz gospodarstvenega, kakor tudi iz denarnega stališča.

Sledeča premišljevanja so me namreč privedla do tega sklepa:

1. Vsled ponížanja Gruberjevega kanala samega se bode najviša voda v Ljubljani toliko znižala, da bode kmetovalcem na močvirji — ki bodo med tem način svojega gospodarstva uravnati morali po spremenjenih razmerah — jako težko zadostiti vsem tirjavam, ki se bodo stavile do njih.

2. Ako se daljše ponížanje Ljubljanice odloži, potrebovali se bodo denarni pripomočki le po malem, in sicer na tak način, da bodo gospodarji svoje doneske uže plačevali iz zvikšanih dohodkov svoje zemlje.

2. Med tem bode deželno glavno mesto Ljubljana dobilo potreben čas, ne le pretresovati vprašanja gledé postavljenja obrežnega podzidja, potem gledé spremembe sedanje sisteme kanaliziranja, temuč tudi v istini dovršiti te stavbe, ki so tako potrebne razcvitanju mesta in krepkemu razvitku njegovih koristi.

Pred vsem pa nastane vprašanje, kako globoko se bode najviša voda upadla, ako se dela v Gruberjevem kanalu in v zadnjem koncu Ljubljanice izvršijo po tem projektu, s ponížanjem Ljubljanice, kar je teče skozi Ljubljano, pa se začasno še počaka?

Ako se stvar tako uravna in se množina vode ceni na 378 kub. metrov, kažejo nam dotični računi, da se bode sedanja najviša voda znižala za 170 m., ako se račun naredi po najmanjših profilih pretoka, namreč za profil števil. 56 v Ljubljani in za profil števil. 33 v Gruberjevem kanalu; pri teh profilih bode tedaj najviša voda znižana za 170 m., kar pa bode pri državnem ljubljanskem vodomeru izdalo menda le blizo 165 m.